Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2025/1445

2025 8 1

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2025/1445

2025 m. liepos 8 d.

dėl prašymo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/788 užregistruoti Europos piliečių iniciatyvą „Maistas – kiekvieno žmogaus teisė! Sveikų, teisingų ir tvarių maisto sistemų užtikrinimas“

(pranešta dokumentu Nr. C(2025) 4607)

(Tekstas autentiškas tik anglų kalba)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/788 dėl Europos piliečių iniciatyvos ([1]), ypač į jo 6 straipsnio 3 dalį,

kadangi:

(1) 2025 m. birželio 13 d. Komisijai pateiktas prašymas užregistruoti Europos piliečių iniciatyvą „Maistas – kiekvieno žmogaus teisė! Sveikų, teisingų ir tvarių maisto sistemų užtikrinimas“;

(2) tas prašymas pateiktas po to, kai 2025 m. kovo 31 d. Komisijai buvo pateiktas prašymas užregistruoti Europos piliečių iniciatyvą „Maistas – kiekvieno žmogaus teisė!“;

(3) pagal Reglamento (ES) 2019/788 6 straipsnio 4 dalį 2025 m. balandžio 29 d. raštu (C(2025) 2559 *final*) Komisija pranešė organizatorių grupei, kad iniciatyva, kurią 2025 m. kovo 31 d. prašyta užregistruoti, atitinka to reglamento 6 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos a, d ir e punktuose nustatytus registracijos reikalavimus ir kad jo 6 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos b punktas nėra taikytinas. Tačiau Komisija taip pat paaiškino, kad iniciatyva neatitinka Reglamento (ES) 2019/788 6 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos c punkte nustatyto reikalavimo. Visų pirma Komisija paaiškino, kad kai kuriais organizatorių pasiūlymais ji nėra raginama pateikti pasiūlymo dėl Sąjungos teisės akto siekiant įgyvendinti Sutartis;

(4) todėl, remdamasi Reglamento (ES) 2019/788 6 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa, Komisija pranešė organizatoriams, jog pagal Reglamento (ES) 2019/788 6 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą jie gali pradinę iniciatyvą iš dalies pakeisti atsižvelgdami į Komisijos vertinimą, palikti ją tokią pačią arba ją atsiimti;

(5) 2025 m. birželio 13 d. organizatorių grupė pateikė iš dalies pakeistą iniciatyvą;

(6) organizatorių nurodytas iš dalies pakeistos iniciatyvos tikslas – paraginti Sąjungą „užtikrinti, kad teisė į maistą taptų realybe, ir ją integruoti“ į Sąjungos teisinę sistemą, kuri daro poveikį „teisei į maistą ES ir užsienyje“. Organizatoriai mano, kad Sąjunga „turi sistemingai užtikrinti teisę į maistą ir propaguoti sveikas, teisingas, humaniškas ir tvarias maisto sistemas“. Kad šie tikslai būtų pasiekti, organizatoriai iškėlė keturiolika konkrečių uždavinių, kuriais raginama pasiūlyti arba iš dalies pakeisti atitinkamų sričių Sąjungos teisės aktus: i) „sąžiningos maisto sistemos ir demokratinis valdymas“; ii) „parama nacionalinėms socialinės apsaugos iniciatyvoms“; iii) „pripažinimas, kad žemės ūkio produktai ir maisto produktai nėra eilinės prekės“; iv) „parama valstietiškajai agroekologijai ir teritorinėms maisto sistemoms“; v) „kova su žemės ūkio paskirties žemės koncentracija“; vi) „parama valstietiškosioms sėklų sistemoms“; vii) „griežtas GMO, įskaitant gautus taikant naujus genomikos metodus, reglamentavimas“; viii) „tvari vandentvarka“; ix) „gyvūnų gerovės didinimas“; x) „parama vaisių ir daržovių vartojimui ir itin perdirbtų maisto produktų reglamentavimas“; xi) „tvarūs maisto viešieji pirkimai“; xii) „prasmingas maisto produktų ženklinimas“; xiii) „maisto nešvaistymas“; xiv) „geresnis teisės į maistą užtikrinimas trečiosiose šalyse“;

([1]) OL L 130, 2019 5 17, p. 55, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/788/oj.

(7) daugiau informacijos apie iš dalies pakeistos iniciatyvos aplinkybes, dalyką ir tikslus pateikiama jai skirto dokumento priede. Jame teigiama, kad teisė į maistą yra „užtikrinta, kai kiekvienas bet kada gali gauti tinkamo maisto, neprarasdamas orumo“, ir išvardijamos įvairios priemonės, kurios galėtų būti svarbios siekiant iniciatyvos tikslų. Kartu su registracijos prašymu organizatoriai pateikė papildomą dokumentą, kuriame išdėstoma išsami informacija apie iniciatyvą;

(8) kalbant apie iniciatyvos pirmąjį, ketvirtąjį, penktąjį ir šeštąjį uždavinius, Komisija, remdamasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 38–44 straipsniais, galėtų: priimti pasiūlymą dėl tvarių ir teisingų maisto sistemų, pasiūlymą remti valstietiškąją agroekologiją ir teritorines maisto sistemas, pasiūlyti veiksmų, kuriais žemės ūkio darbo vietose būtų remiama lyčių lygybė ir kartų kaita, ir pasiūlyti reglamentą, kuriuo būtų remiama valstietiškųjų sėklų sistemų autonomija;

(9) kalbant apie antrąjį uždavinį, šiame etape negalima atmesti galimybės, kad Komisija, remdamasi SESV 153 straipsnio 1 dalies c, j arba k punktu, galėtų priimti pasiūlymą remti ir papildyti valstybių narių veiklą darbuotojų socialinės apsaugos ir (arba) kovos su socialine atskirtimi ir (arba) socialinės apsaugos modernizavimo srityse, kai pavojus apsirūpinimo maistu saugumui kyla dėl minimalių pajamų;

(10) analogiškai, kalbant apie trečiąjį uždavinį, šiame etape negalima atmesti galimybės, kad Komisija, remdamasi SESV 38–44 straipsniais, galėtų priimti pasiūlymą dėl teisės akto, kuriuo būtų pripažįstama, kad žemės ūkio ir maisto produktai nėra eilinės prekės;

(11) kalbant apie septintąjį uždavinį, Komisija, remdamasi SESV 43 ir 114 straipsniais ir 168 straipsnio 4 dalies b punktu, galėtų priimti pasiūlymą dėl GMO reglamentavimo;

(12) kalbant apie aštuntąjį ir tryliktąjį uždavinius, Komisija, remdamasi SESV 191 ir 192 straipsniais, galėtų priimti pasiūlymą dėl tvarios vandentvarkos ir pasiūlymą dėl maisto švaistymo;

(13) kalbant apie devintąjį uždavinį, Komisija, remdamasi SESV 43 straipsnio 2 dalimi, galėtų priimti pasiūlymą dėl gyvūnų gerovės didinimo;

(14) kalbant apie dešimtąjį uždavinį, Komisija, remdamasi SESV 168 straipsnio 5 dalimi, galėtų pasiūlyti priemonių, kuriomis skatinama imtis su sveika ir tvaria mityba susijusių veiksmų;

(15) kalbant apie vienuoliktąjį uždavinį, šiame etape negalima atmesti galimybės, kad Komisija, remdamasi SESV 114 straipsniu, galėtų priimti pasiūlymą dėl tvarių maisto viešųjų pirkimų;

(16) dėl dvyliktojo uždavinio Komisija, remdamasi SESV 114 straipsniu, galėtų priimti pasiūlymą dėl maisto produktų ženklinimo;

(17) galiausiai, kalbant apie keturioliktąjį uždavinį, šiame etape negalima atmesti galimybės, kad Komisija, remdamasi SESV 207, 208 ir (arba) 212 straipsniais, galėtų priimti pasiūlymą geriau užtikrinti teisę į maistą trečiosiose šalyse;

(18) dėl šių priežasčių Komisija mano, kad nėra taip, kad kuri nors iniciatyvos dalis akivaizdžiai viršytų jos įgaliojimus pateikti pasiūlymą dėl Sąjungos teisės akto siekiant įgyvendinti Sutartis;

(19) ta išvada nedaro poveikio vertinimui, ar šiuo atveju būtų tenkinamos konkrečios materialinės sąlygos, įskaitant atitikties proporcingumo bei subsidiarumo principams ir suderinamumo su pagrindinėmis teisėmis sąlygas, kad Komisija galėtų imtis veiksmų;

(20) organizatorių grupė pateikė tinkamų įrodymų, kad ji atitinka Reglamento (ES) 2019/788 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytus reikalavimus, ir pagal to reglamento 5 straipsnio 3 dalies pirmą pastraipą paskyrė kontaktinius asmenis;

(21) šia iniciatyva nėra aiškiai siekiama piktnaudžiauti, ji nėra lengvabūdiška, nepagrįsta ar akivaizdžiai prieštaraujanti Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje išdėstytoms Sąjungos vertybėms arba Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintoms teisėms;

(22) todėl Europos piliečių iniciatyva „Maistas – kiekvieno žmogaus teisė! Sveikų, teisingų ir tvarių maisto sistemų užtikrinimas“ turėtų būti užregistruota;

(23) išvada, kad Reglamento (ES) 2019/788 6 straipsnio 3 dalyje nustatytos registravimo sąlygos įvykdytos, nereiškia, kad Komisija kokiu nors būdu patvirtina faktinį iniciatyvos turinio tikslumą – už jį atsako tik iniciatyvos organizatorių grupė. Iniciatyvos turinys atspindi tik organizatorių grupės nuomonę ir jokiu būdu negali būti laikomas atspindinčiu Komisijos nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Europos piliečių iniciatyva „Maistas – kiekvieno žmogaus teisė! Sveikų, teisingų ir tvarių maisto sistemų užtikrinimas“ užregistruojama.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas piliečių iniciatyvos „Maistas – kiekvieno žmogaus teisė! Sveikų, teisingų ir tvarių maisto sistemų užtikrinimas“ organizatorių grupei, kuriai kaip kontaktiniai asmenys atstovauja Olga KIKOU ir Almudena GARCÍA SASTRE.

Priimta Strasbūre 2025 m. liepos 8 d.

Komisijos vardu
Maroš ŠEFČOVIČ
Komisijos narys